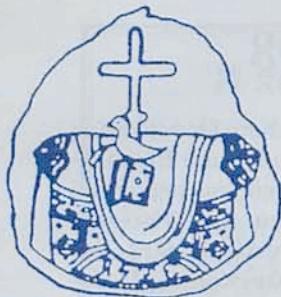
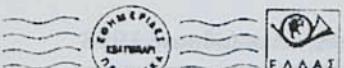

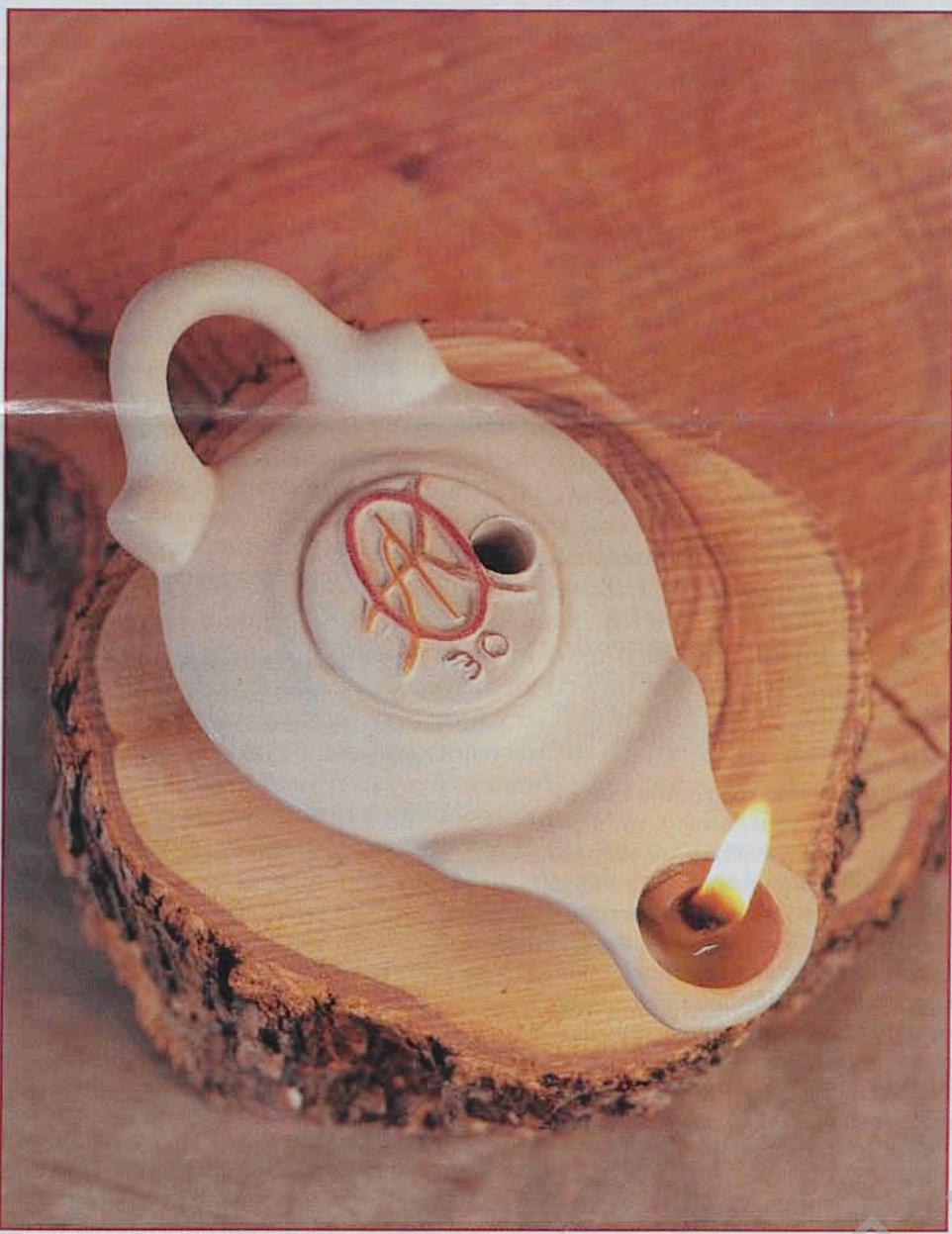
PORT
PAYE
HELLAS

διάλογοι καταλλαγής

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ★ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1998 ★ Αριθμ. Φύλλου 51

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ • GR - 73006 ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ

ΦΩΤ.: ΦΑΝΗΣ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ

*Ο λύχνος που εικονίζεται πιο πάνω υπενθυμίζει τη συμπλήρωση
30 χρόνων λειτουργίας της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης
υπό το ιλαρόν φως της σοφίας και της χάριτος του Θεού*

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 1998

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

1535 5.-12. Ετήσια Γενική Συνέλευση των Χριστιανικών Ακαδημιών της Ευρώπης

Όπως εγράφαμε και στο προηγούμενο φύλλο, οι δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές δεν επέτρεψαν ευρύτερο εορτασμό της επετετείου των 30 χρόνων από τα εγκαίνια της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κορήτης (OAK) στις 13-10-1968. Είχαμε όμως τη χαρά, να υποδεχθούμε τους Διευθυντές και ανώτερους στελέχη όλων των Χριστιανικών Ακαδημιών της Ευρώπης - μελών του Συνδέσμου των Ιδρυμάτων αυτών, που, σύμφωνα με το πρόγραμμα που είχαμε καταρτίσει, μπόρεσαν να γνωρίσουν τόσο το Ίδρυμα μας, όσο και πτυχές της ζωής της Εκκλησίας και του τόπου μας. Μεγάλη προς τούτο υπήρξε η συμβολή του Προέδρου της OAK Σεβασμ. Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου, του Σεβασμ. Μητροπολίτου Κυδωνίας και Αποκορώνου Ειρηναίου και άλλων πρόσθυμων πάντοτε ανθρώπων, που συνόδευσαν και φύλοξένησαν στην Κίσαμο, στο Σέλινο και στα Χανιά, στις Ι. Μονές Γωνιάς, Γουβερνέτου και Χρυσοπηγής, στην ΑΝΕΚ, στην Ένωση Κολυμπαρίου, σε ξενοδοχεία και άλλες δραστηριότητες του Νομού τις διάφορες ομάδες, που μελέτησαν τα θέματα: «Η Εκκλησία της Κορήτης», «Λειτουργία-Χρόνος-Χώρος», «Μικρο- και Μακροδιακονία» (Συμβολή της Εκκλησίας στην προαγωγή της Κορήτης), «Ανάπτυξη-Περιβάλλον». Οι εισιγήσεις και συζητήσεις στην OAK εστίασαν την προσοχή των συνέδρων τόσο στα παραπάνω θέματα, όσο και στα προβλήματα των οικουμενικών σχέσεων και στις προοπτικές του διεκκλησιαστικού διαλόγου στις παραμονές της Γ' Χίλιετος. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ένταση Βορρά - Νότου και στις σύγχρονες ή διαφανόμενες προκλήσεις, ιδίως εκείνες της παγκοσμιοποίησης, με επίκεντρο προβληματισμό το χώρο της Μεσογείου και σε αναφορά προς τις προοπτικές και τις προτεραιότητες της Ορθοδόξου Ακαδημίας.

Οι επισκέπτες μας έλαβαν από το χέρι του επισκόπου μας, ως αναμνηστικό δώρο και ευλογία, τον πήλινο λύχνο που ετοιμάσαμε για την επέτειο και εξέφρασαν την εκτίμηση και το θαυμασμό τους για το έργο που έχει επιτελεσθεί κατά την πρώτη τριακονταετία της Ορθοδόξου Ακαδημίας. Οι 85 εκπρόσωποι των Ακαδημιών, του Ινστιτούτου Μποσάι του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών, του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών και του αντίστοιχου Συνδέσμου νέων ομολόγων Ιδρυμάτων από την Αίγυπτο, την Παλαιστίνη και τη Συρία, εδήλωσαν, ότι η γνωριμία τους αυτή με το Ίδρυμα και την Κορήτη αποτελεί νέο ισχυρό κίνητρο για συνέχιση του δικού τους έργου.

17. Όμιλος από Ενορία της Βαναρίας.

1536 18. Μεσογειακή Διατροφή

Με 95 συνέδρους, κυρίως από την Αμερική και την Ιαπωνία, ολοκληρώθηκαν στην Ορθόδοξη Ακαδημία οι εργασίες του 3ου Διεθνούς Συνέδρου για τη Μεσο-

γειακή Διατροφή, που είχαν αρχίσει στη Θεσσαλονίκη με πρωτοβουλία του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου. Για τη διοργάνωση του συνεδρίου σημαντική υπήρξε η συμβολή των Νικολάου και Εμμ. Ψυλλάκη. Τους συνέδρους εχαιρέτησε ο Γεν. Δ/ντής Αλέξ. Παπαδέρος και στη συνέχεια τους καλωσόρισε ο Πρόεδρος του Ιδρύματος Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος, το σωματικό και πνευματικό σφράγιος του οποίου, σε συνδυασμό με την ηλικία του, εβεβαίωσαν αιδιάφευστα τον μεστό και πειστικό λόγο του για την αξία του τρόπου ζωής και διατροφής των ανθρώπων του τόπου μας πριν από την επέλαση ξενότροπων συνταγών δίαιτας και συμπεριφοράς. Τα ειδικά θέματα ανέπτυξαν η Αντωνία Τριχοπούλου, Διευθύντρια της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (σημασία των πολυφενολών στο ελαιολάδο της Κορήτης), ο Δρ. Φραντσέσκο Βιτσιόλι (συμβολή των πολυφενολών στις καρδιαγγειακές παθήσεις του ανθρώπου), η Μαρία Τσιμίδου, Καθηγήτρια του Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσ/νίκης, (σημασία των πολυφενολικών ουσιών στην ποιότητα και στη διατηρησιμότητα του ελαιολάδου). Ο Ζαχαρίας Κυπριωτάκης (ΤΕΙ Ηρακλείου), μιλώντας για τα άγρια χόρτα της Κορήτης, υπογράψισε ότι η κοριτική χλωρίδα περιλαμβάνει 1800 είδη φυτών, από τα οποία 300 είδη είναι φαγώσιμα και παίζουν ακόμη σημαντικό ρόλο στη διατροφή των κατοίκων του νησιού. Οι σύνεδροι είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν σε εκθεσιακό χώρο πολλά από τα κοριτικά προϊόντα και να δοκιμάσουν μερικά από αυτά κατά το γεύμα. Το εμφανές ενδιαφέρον των ξένων για τα δικά μας αγαθά και ήθη θα πρέπει να κάμει πιό προσεκτικούς εκείνους που σπεύδουν να αποδεχθούν το ξένο χωρίς διάκριση και γνώση!

1537 19.-27. Ζώσα Ορθοδοξία

Σε συνεργασία με τη χριστιανική Ακαδημία του Hofgeismar πραγματοποιείται συνέδριο γνωριμίας με την Ορθοδοξία.

1538 19. Ημερίδα με υποψήφιους πάστορες από το Θεολογικό Σεμινάριο του Lund της Σουηδίας.

19. Ομάδα αλλοδαπών.
22. Ομάδα αλλοδαπών.
22. Ομάδα από τη Γερμανία με συνοδό τον Πολύκαρπο Αποστολάκη.
24. Ομάδα από τον Άγιο Μάμα Χαλκιδικής.

1539 24.-25. 10o Ετήσιο Συνέδριο της Παγκόπτιας Παιδιατρικής Εταιρείας

Το συνέδριο συνδιοργάνωσαν η Παγκόπτια Παιδιατρική Εταιρεία και η Ελληνική Παιδιατρική Εταιρεία. Συμμετείχαν περισσότεροι από 150 επιστήμονες του κλάδου, που διαπραγματεύθηκαν τελευταίες εξελίξεις στην Παιδιατρική και νέες μεθόδους για την αντιμετώπιση παιδικών ασθενειών, καθώς και προ-

Η παρουσία τοῦ Χριστοῦ στόν κόσμο καὶ ἡ ἀπουσία τῶν Χριστιανῶν

Ἡ γέννηση τοῦ Χριστοῦ στή Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχήν τῆς χριστιανικῆς μας χρονολογίας καὶ τῆς ἔνσαρκης παρουσίας Του σ' αὐτό τὸν κόσμο, δπου ζεῖ καὶ δοῦ ἡ ἀνθρωπότητα.

Παρουσία, πού σχεδιάστηκε «πρό τῶν αἰώνων» ἀπό τῇ θείᾳ Πρόνοια καὶ ἀναγγέλθηκε «πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως» ἀπό Προφῆτες καὶ σοφούς τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Παρουσία, πού κηρύχθηκε ἀπό τὸν ἴδιο τὸν Χριστό ὡς «καινὴ κτίση» καὶ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπί τῆς γῆς.

Καὶ ἡ χριστιανικὴ Ἰστορία ἔχει νά μᾶς παρουσιάσει πολλές «παρουσίες τοῦ Χριστοῦ», ἐφαρμογές δηλ. τῆς διδασκαλίας Του. Μέ τὴν κατάργηση ἀπό τὸν ἴδιο τῆς δουλείας, τὴν ἀνύψωση τῆς γυναικας, τὴν Κοινωνικὴν Πρόνοια (φιλανθρωπία) τῆς Ἐκκλησίας, τὸν ἐκχριστιανισμό τῆς Πολιτείας καὶ ἀργότερα μὲ τὴ χριστιανικὴ παιδεία, τὴ χριστιανικὴ τέχνη καὶ τὸ χριστιανικό ἀνθρωπισμό, στὸν εὐρωμεσογειακό χῶρο πρόστα.

Ἄλλαν δικαὶος καὶ τὰ ἰστορικά λάθη τῶν χριστιανῶν. Οἱ χριστιανοί χωρίστηκαν σὲ Ἀνατολικούς καὶ Δυτικούς. Καὶ σέ μά ἐποχή πού τὸ Ἰσλάμ ἔστεπτε τὸ Εὐαγγέλιο ἀπό τὴν Ἀνατολή, ἐκεῖνοι συζητοῦσαν μὲ φανατισμό τίς θεολογικές διαφορές τῶν Ἀζύμων καὶ τοῦ Φιλιούβε. Οἱ χριστιανοί ἀπουσίασαν ἐκείνη τὴν ἐποχή ἀπό κρίσμες φάσεις τῆς πορείας τῆς ἀνθρωπότητας.

Κι ὅταν πάλι ἀργότερα οἱ λαοί τῆς Εὐρωπῆς ἑτοιμάζαντες τὴν Ἀναγέννησή της, οἱ χριστιανοί, ἀπορροφημένοι στοὺς ἀγῶνες Μεταρρύθμισης καὶ Ἀντιμεταρρύθμισης, ἀπουσίαζαν ἀπό τὰ μεγάλα κινήματα τῶν νεωτέρων χρόνων: τὴν ἀνάπτυξη τῆς Ἐπιστήμης καὶ τίς Κοινωνικές Ἐπαναστάσεις. Οἱ χριστιανοί ἀπουσίασαν. Δέν εἶχαν δηλ. τὴν πρωτοβουλία στά μεγάλα καὶ συγκλονιστικά γεγονότα, πού ἄλλαξαν τὴ μορφή τοῦ νεώτερου κόσμου. Ἐτσι φτάσαμε στὸ σημερινό δίλημμα τοῦ Μπερντιάγεφ: «Ἐνωση καὶ ἀδελφότητα τῶν ἀνθρώπων ἐπ’ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, ἢ ἐνοτοίηση καὶ ἀδελφότητα τῶν ἀνθρώπων ἐν ὀνόματι τοῦ Ἀντιχριστοῦ»;

Τί σημαίνει ἐνοποίηση τῶν λαῶν τοῦ κόσμου ἐν ὀνόματι τοῦ Ἀντιχριστοῦ τὸ γνωρίζομε ηδη ἀπό τίς τρομερές ἐμπειρίες τοῦ Χιτλερισμοῦ καὶ τοῦ Σταλινισμοῦ. Ο Χιτλερισμός καὶ ὁ Σταλινισμός νικήθηκαν βέβαια σέ κάποια φάση των, τὸ πνεῦμα των δικαίων, δπως δλα τὰ πνεύματα δαιμονικῶν ἵδεων καὶ πράξεων, δέν λείπει ἀπό τὸν κόσμο. Οἱ διαφεύσεις καὶ οἱ ἀπάτες σέ δι, τι ἀφορᾶ στὴν ἐλευθερία, τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν εἰρήνη τοῦ κόσμου συνεχίζονται καὶ στὶς ἡμέρες μας. Καὶ οἱ διαφεύσεις αὐτές κάνουν ἀκόμη πιό ἐπίκαιοη καὶ ἀπαραίτητη τὴν ὑπόμνηση γιά τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ στὸ Σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ μετάτρεψε τὸ σταῦλο ἐκεῖνο σέ περίλαμπρο Ναό καὶ σέ προσκύνημα τῶν λαῶν τῆς γῆς. Δέν θά μποροῦσαν ἀραγε τὰ ἔκατομμαίρια τῶν σημερινῶν χριστιανῶν νά μετατρέψουν, μὲ τὴ δραστική παρουσία των, καὶ τὸ «σταῦλο» τοῦ σημερινοῦ κόσμου σέ καλύτερο κόσμο; Διότι σταῦλος πραγματικός εἶναι, μέ τὴν κατανάλωση καὶ τὴν ἀκολασία του, δ σημερινός κόσμος.

Ἡ ἔορτή τῶν Χριστουγέννων μὲ τὴν ἐνσάρκωση καὶ παρουσία τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο δέν εἶναι λοιπόν μόνο «θέωση» γιά μερικούς καὶ ξεφάντωμα γιά ἄλλους. Γιά δλους τοὺς χριστιανούς εἶναι ἔκκληση καὶ μήνυμα σωστικῆς παρουσίας των στὴ ζωή καὶ τὴν πορεία του σημερινοῦ κόσμου.

Μέ τὸ μήνυμα αὐτό χαιρετίζομε τοὺς Χριστιανούς καὶ ἰδιαίτερα τοὺς χριστιανούς τῶν Ενοριῶν μας Κισάμου καὶ Σελίνου, τοὺς συνεργάτες καὶ τοὺς κατά καιρούς συνέδρους τῆς Ορθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης καὶ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ τουτου, εὐχόμενοι:

Καλά - εὐλογημένα Χριστούγεννα!

† Ο Κισάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναῖος

Συνέχεια από τη σελ. 416

βλήματα, που συνοδεύουν ακόμη το όλο σύστημα της υγείας στον τόπο μας. Τους συνέδρους καλωσόρισε ο Γεν. Διευθυντής της ΟΑΚ Άλεξ. Παπαδερός, ο οποίος μετέφερε και το χαιρετισμό του ευρισκομένου εκτός Κρήτης Προεδρου Σεβασμί. Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου. Η Πρόεδρος της Παγκρήτιας Παιδιατρικής Εταιρείας Α. Τσιλιμγκάκη υπενθύμισε, ότι κατά τη διάρκεια επιμορφωτικού Σεμιναρίου στην ΟΑΚ πριν από δέκα χρόνια (ΔΙΑΛ. ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ 16, αριθμ. συνεδρίου 1082) είχε προβληθεί η ιδέα για την ίδρυση Παιδιατρικής Εταιρείας στην Κρήτη.

1540 25/10-1/11 Η Κρήτη χθες και σήμερα

Όμιλος από την Ακαδημία του Bad Boll, τα μέλη του οποίου είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν μνημεία και δραστηριότητες της Εκκλησίας μας και αξιοθέατα της Κρήτης.

27. Ομάδα από το Οικοτροφείο Αρρένων της Ι. Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου (Καστέλλι) με συνοδό τον Χρ. Παπαϊωάννον.

28. Όμιλος από τη Θεοσαλονίκη.

1541 31/10-7.11 Καρκινοπαθή παιδιά από το Βέλγιο

Η Ορθόδοξη Ακαδημία υποδέχθηκε και φίλοι ξένησε ευχαρίστως 15 παιδιά από το Βέλγιο και τους συνοδούς τους. Τα παιδιά, ηλικίας από 12 έως 17 ετών, είναι καρκινοπαθή και έχουν γνώση της σκληρής αυτής πραγματικότητας. Ο Σύλλογος «Jour aprè jour» («Μέρα με τη μέρα») έκρινε χρήσιμη μια επίσκεψη των παιδιών αυτών στην Κρήτη, πράγμα που αποδείχθηκε όχι μόνο σωστό, αλλά και υπόδειγμα για ανάλογες περιπτώσεις. Το πρόγραμμα στήριξεν ή Ι. Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων, ο Σύλλογος γονέων παιδιών με καρκίνο «Η ΦΛΟΓΑ» και άλλοι φορείς και πρόσωπα του τόπου μας, που αγκάλιασαν τα παιδιά με ζεστή αγάπη, όπως έκαμψαν και τα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ιδιαίτερη φροντίδα για το πρόγραμμα κατέβαλαν ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Πρόνοιας Παναγιώτης Καλογεράκης και η Ελένη Αναστασίου. Κατά την παραμονή τους στην Κρήτη τα παιδιά εγνώρισαν εκπλησιαστικούς, αρχαιολογικούς και άλλους χώρους και αξιοθέατα του νησιού. Η συνάντηση τους με τον Σεβασμί. Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίο φάνηκε πως ήταν το πιο βαθύ και σταθερό βίωμα, που πήραν μαζί τους, φεύγοντας από την Κρήτη με αναπτερωμένη την ελπίδα, πως ο Θεός συνοδεύει τη ζωή και αλαφώνει τον πόνο τους.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

10. Σπουδαστές της Σχολής Εθνικής Ασφάλειας, στα πλαίσια εκπαιδευτικού τους ταξιδίου, ενημερώνονται από τον Γεν. Διευθυντή για το έργο της ΟΑΚ και της Εκκλησίας γενικότερα.

11. Ομάδα 40 Μοναχών από το Ησυχαστήριο του Τιμίου Προδρόμου Σερρών, με συνοδό την Καθηγουμένη Ιακώβη, γνωρίζουν την ΟΑΚ.

14. Ομάδα Αυστοριακών δημοσιογράφων Τουρι-

σμού φίλοιξενούνται στο Νομό Χανίων με τη φροντίδα του Γραφείου του ΕΟΤ στη Βιέννη και της ΑΝ.ΕΤ.Ε.Κ. Επισκέπτονται το Ενδωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας (ΕΚΝ) και την ΟΑΚ, όπου ενημερώνονται από τον Γεν. Διευθυντή και τον Άλεξ Σπένγκλερ για το έργο της, με αναφορά και σε προβλήματα Τουρισμού, όπως τα αντιμετωπίζει το Ίδρυμα στα πλαίσια των προγραμμάτων του «Εναλλακτικός Τουρισμός» και «Προς έναν υπεύθυνο Τουρισμό».

**1542 16.-23. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ**

Η ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ, «αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐδύχωδος» (Ψαλμ. 103, 25), υπήρξε κοιτίδα των τοιών μονοθεϊστικών Θρησκειών και μεγάλων πολιτισμών, σταυροδρόμι αντιπαράθεσης, αλλά και συνάντησης και δημιουργικής συνεργασίας πολλών λαών στη διαδρομή της Ιστορίας. Και σήμερα παραμένει πηγή ισχυρών θρησκευτικών βιωμάτων και ποιητικών εμπνεύσεων, αλλά και εστία πολυποίκιλων ανταγωνισμών, ενώ αιχάνονται συνεχώς οι οικολογικές επιβαρύνσεις όχι μόνον του υδάτινου και γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και των θρησκευτικών και πολιτιστικών μνημείων και εν γένει του ανθρώπινου βίου.

Η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης αναπτύσσει κατά τα τελευταία 30 χρόνια διάφορες δραστηριότητες, μερικές από τις οποίες αφορούν άμεσα ή έμμεσα, σε μεσογειακά θέματα, όπως αυτά που υπαινισσούνται παραπάνω.

Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ευαρεστήθηκε να συνδράμει την Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης (και τα Παραπόλιμα της, το Ινστιτούτο Θεολογίας και Οικολογίας και το Ενδωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας) στην οργάνωση ενός συνεδρίου, στο οποίο έλαβαν μέρος κληρικοί, εκπαιδευτικοί, συγγραφείς, δημοσιογράφοι και ειδικοί σε θέματα Οικολογίας από Ορθόδοξες και Αρχαίες Ανατολικές Εκκλησίες των παραμεσογειών Χωρών της Ανατολικής Λεπάντης (από Αίγυπτο μέχρι Ελλάδα). Σκοπός της δραστηριότητας αυτής ήταν η ανταλλαγή γνώσεων και επιτελιών γύρω από την οικολογική εκπαίδευση στις χώρες των συνέδρων. Ο όρος Εκπαίδευση καλύπτει εδώ κάθε τι, που συμβάλλει στην αύξηση των γνώσεων και στη διαμόρφωση οικολογικής ευαισθησίας για το μεσογειακό χώρο. Επιδιώχθηκε, ειδικότερα, η αιμοβαία ενημέρωση για τη θέση που έχουν τα οικολογικά προβλήματα στη λατερά, το κήρυγμα και το εν γένει εργό της Εκκλησίας, στο εκπαιδευτικό σύστημα κάθε Χώρας, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και σε κάθε άλλο παράγοντα, που συντελεί ή οφείλει να συντελεί στη διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης και υπεύθυνότητας.

Το συνέδριο συνέταξε και ανακοίνωσε την Έκθεση που δημοσιεύουμε παρακάτω:

ΕΚΘΕΣΗ

«Η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης (Ινστιτούτο Θεολογίας και Οικολογίας), Κολυμπάρι Χανίων, οργάνωσε Διεθνές Συνέδριο από 16. μέχρι 23. Νοεμβρίου 1998 με θέμα:

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Έλαβαν μέρος 49 σύνεδροι, αντιπρόσωποι των Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας και Αντιοχείας, της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κοπτικής Εκκλησίας, Ιεράρχες της Κορήτης, καθώς και επιστήμονες περιβαλλοντολόγοι από το Πατριαρχείο των Ιεροσολύμων και ολόκληρη την περιοχή της Ανατολικής Λεσάνης της Μεσογείου. Οι σύνεδροι είχαν τήν ευκαιρία να επισκεφθούν τις Ιερές Μητροπόλεις Κισάμου και Σελίνου και Κυδωνίας και Αποκορώνου, να συμμετάσχουν σε ιερές ακολουθίες, να γνωρίσουν Μοναστήρια, επιστημονικές μονάδες και άλλες δραστηριότητες της περιοχής. Το Συνέδριο, με χρονηγό το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, έδωσε μια πρώτη ευκαιρία σε Ορθόδοξους κληρικούς και θεολόγους, περιβαλλοντολόγους, πανεπιστημακούς, εκπαιδευτικούς και άλλους ειδικούς από τον χώρο της Μεσογείου, να αναφερθούν στο όρο που μπορούν να διαδραματίσουν οι κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες στην προώθηση της οικολογικής αφύπνισης και της σωστής περιβαλλοντικής διαχείρισης της περιοχής.

Οι γενικές ενότητες, με τις οποίες ασχολήθηκε το Συνέδριο, περιελάμβαναν τα εξής θέματα:

- Βιβλικές αναφορές στη Μεσόγειο και η οικολογική αποστολή των Χριστιανών.
- Η Μεσόγειος και οι Πολιτισμοί της.
- Η οικολογία της Μεσογείου στα σχολικά Αναλυτικά Προγράμματα και διδακτικά εγχειρίδια.
- Μεσόγειος και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Κατά τήν εναρκτήρια συνέδρια, ο Σεβασμώτατος Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου και Πρόεδρος της Ορθόδοξου Ακαδημίας Κορήτης κ. Ειοργαΐδης έδωσε έμφαση στο όρο της Μεσογείου ως λίκνου μεγάλων Πολιτισμών και των τριών Μονοθεϊστικών Θρησκειών, επεσήμανε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η περιοχή ως αποτέλεσμα της καταχρηστικής διαχείρισης του περιβάλλοντος από τόν άνθρωπο και τόνισε ιδιαίτερα την ευθύνη της Εκκλησίας για την οικολογική αφύπνιση.

Ο Δρ. κ. Αλέξανδρος Παπαδερός, Γενικός Διευθυντής της ΟΑΚ, Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, παρατηρώντας ότι η Μεσόγειος είναι «ο πιο ευνοημένος χώρος στον μεγάλο οίκο που εδημούργησε ο Θεός για όλα τα ανθρώπινα όντα», υπογράμμισε τη σπουδαιότητα της επίλυσης των πολιτικών συγκρούσεων στην περιοχή -ιδιαίτερα στην Παλαιστίνη και την Κύπρο- με πνεύμα καταλλαγής και δικαιοσύνης και ότι αυτό είναι ένας βασικός όρος για την προστασία της ζωής και την ακεραιότητα της Δημιουργίας, η οποία τελεί υπό συνεχή απειλή. Δεδομένου ότι η έννοια οίκος δεν αντιρροστεύει μόνο μια φυσική, αλλά και μια πνευματική πραγματικότητα, είναι χρέος μας, είτε, να προστατεύσουμε το θεόσδοτο δικαίωμα να ξούμε στον ΟΙΚΟ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ, μαθαίνοντας ταυτόχρονα νά σεβόμαστε τόσο την ολότητα (wholeness), όσο και την ιερότητα (holiness) του κόσμου παντός.

Στην εισήγησή του ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Αχελέου κ. Ευθύμιος, παρουσίαζοντας τις βιβλικές αναφορές στη σπουδαιότητα της οικολογικής ανάπτυξης της Μεσογείου, εξήρε την ανάγκη ιδρύσεως Κέντρων, σκοπός των οποίων θα είναι η εκπαίδευση κάθε ατόμου, προκειμένου να δρα υπεύθυνα κατά τη χρήση των φυσικών πόρων.

Ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Θεοφάνης Κακοριδής, εξετάζοντας το θέμα από την οπτική των αρχαίων Πολιτισμών, έκαψε διάκριση ανάμεσα στη μυωπική θεώρηση της οικολογικής προστασίας του μεσογειακού περιβάλλοντος και στην ευρύτερη θεώρηση, που ευνοεί τη σύγκλιση και συνεργασία των γειτονικών Χωρών. Παρότουνε σε διαμόρφωση μιας κοινής μεσογειακής ταυτότητας, στην οποία θα αναγνωρίζεται η συμβολή όλων των μερών.

Η κ. Αποστολία Γαλάνη, από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, παρουσίαζοντας το θέμα της, ετόνισε ότι η περιβαλλοντική εκπαίδευση δεν είναι απλά μια ακαδημαϊκή υπόθεση των Αναλυτικών Προγραμμάτων και βιβλίων, αλλά μάλλον ο τρόπος, με τον οποίο τα παιδιά μπορούν να κατανοήσουν το περιβάλλον, να συνδεθούν μαζί του και να ενθαρρυνθούν στην ανάηψη ευθυνών σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος. Εξάλλου, ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κορήτης κ. Γεώργιος Φλουράρης, αναφερόμενος στην εικόνα των μεσογειακών λαών όπως αυτή παρουσίαζεται στό ελληνικό Αναλυτικό Πρόγραμμα και τα σχολικά εγχειρίδια, ιδίως της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, επεσήμανε την ανάγκη βελτιώσεων προς την κατεύθυνση της υπέρβασης προκαταλήψεων.

Στην εισήγησή του ο Καθηγητής Dr. Jad Issac, τόνισε τήν περιβαλλοντική υποβάθμιση που έχει προκληθεί από το Ισραήλ με την κατάσχεση παλαιστινιακών εδαφών για τη δημιουργία οικισμών και οδικών δικτύων, την ιδιοποίηση παλαιστινιακών υδάτινων πόρων και το ξερολιβωμα δέντρων, ενέργειες που έχουν επιπτώσει στο παλαιστινιακό δυναμικό για αειφόρο ανάπτυξη.

Τό συνέδριο αναγνώρισε τις κοινές περιβαλλοντικές προκλήσεις στήν περιοχή, ιδιαίτερα στην Ανατολική Μεσόγειο, τις οποίες παρουσίασε με άκρως απελλητικά δεδομένα ο κ. Νίκος Χρυσόγελος. Ο εκδότης της εφημερίδας «Μεσόγειος» κ. Κώστας Γραμματικάκης υπογράμμισε τον επικίνδυνο όρο που διαδραματίζουν ορισμένα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης όσον αφορά σε περιβαλλοντικά θέματα και πολιτικές. Καίτοι οι Σύνεδροι διαπίστωσαν διαφορές στή διαχείριση του περιβάλλοντος, σε προγράμματα και σε θεσμικά όργανα, συμφώνησαν στήν ανάγκη να σκεπτόμαστε σε παγκόσμια και περιφερειακή διάσταση, αλλά να δρούμε τοπικά, εφαρμόζοντας ως κοινή βάση την οιθόδοξη θεολογία και παράδοση.

Οι σύνεδροι υπογράμμισαν τις αυξανόμενες πλέσεις που ασκούνται στό περιβάλλον της Μεσογείου, οι οποίες προκαλούνται, μεταξύ άλλων, από τη φαγδαία αύξηση του πληθυσμού, την αστικοποίηση, την ξηρασία, τις κλιματικές αλλαγές, την έλλειψη νερού, την ερημοποίηση, τη μόλυνση και την απώλεια της βιοποικιλότητας.

Επιπλέον οι σύνεδροι τόνισαν την ανάγκη για προσωρινή της περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών μέσα από την άπτη και την τυπική εκπαίδευση. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με την εισαγωγή περιβαλλοντικών ιδεών στα διάφορα μαθήματα των σχολικών προγραμμάτων, καθώς και με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στις τοπικές κοινότητες, όπως περιβαλλοντικά κέντρα και προγράμματα. Οι σύνεδροι χαιρέτησαν την παγκόσμια περιβαλλοντική στράτευση του Οικουμενικού Πατριαρχείου υπό την πρωτοβουλία της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.α. *Βαρθολομαίου*, η οποία λειτουργεί ως πρότυπο για την ενασχόληση ολόκληρης της Ορθόδοξης με περιβαλλοντικά θέματα. Ο αντιπρόσωπος του Πατριαρχείου στο συνέδριο Πανοσιολογιώτατος Δευτερεύων π. *Ταράσιος* υπογράμμισε την ανάγκη, να αναδειξει η Ορθόδοξης Εκκλησία την ορθόδοξη αντίληψη για το περιβάλλον, την αντίστοιχη προσποτική, τη θεολογία και την ορολογία της και να τα καταστήσει κτήμα των πιστών σ' ένα κόσμο που μεταβάλλεται συνεχώς.

Οι σύνεδροι εξέφρασαν την ανησυχία τους για την οργανική σχέση μεταξύ πολιτικών συγκρούσεων και περιβαλλοντικής υποβάθμισης, ιδιαίτερα στο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου. Θεωρούν αναγκαία την περαιτέρω θεολογική μελέτη θεμάτων, που αφορούν στη γη, στον άνθρωπο και τον πολιτισμό, σε συσχετισμό προς το οικολογικό ήθος και τις πρακτικές σ' αυτή την περιοχή. Αναφερόμενοι στο θέμα της ανατέλλουσας Χιλιετίας και στον εօρτασμό των 2000 ετών από τη γέννηση του Ιησού Χριστού, του Αρχηγού της Ειρήνης, οι σύνεδροι αισθάνθηκαν ως Χριστιανοί την ανάγκη να προσευχηθούν, να απευθύνουν έκκληση και να ενώσουν τις προσπάθειές τους για την ισόρροπη επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων και τη διασφάλιση της ειρήνης σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδιαίτερα δε στους Αγίους Τόπους, το πνευματικό κέντρο όλων εκείνων, που λατρεύουν το Θεό μετά φόβου και αγάπης.

Αναγνωρίζοντας την πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά της Ορθόδοξης στη Μεσόγειο και την ανάγκη να υψώσει η Εκκλησία τη φωνή της και να αναπτύξει κοινή δράση γιά τήν προστασία του περιβάλλοντος στήν περιοχή, οι σύνεδροι πρότειναν τά ακόλουθα:

1. Διεύρυνση του έργου της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον τομέα της περιβαλλοντικής αφύπνισης, με επικοινωνιακή διαδικτύωση, οργάνωση σεμιναρίων, συνεδρίων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και με την εκπύπωση μορφωτικού υλικού.

2. Επιστράτευση ειδικών για την εφαρμογή περιβαλλοντικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων αφύπνισης στις τοπικές Εκκλησίες και στα εκπαιδευτικά. Ιδρύματα και τους μη κυβερνητικούς Οργανισμούς των επιμέρους μεσογειακών Χωρών.

3. Συμβολή στήν ανάπτυξη μιας διεπιστημονικής προσέγγισης για την εισαγωγή της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης τόσο στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα, όσο και σε λοιπές μορφωτικές δραστηριότητες.

4. Προώθηση διαλόγου καί συνεργασίας μεταξύ των μονοθεϊστικών Θρησκειών στον τομέα του περιβάλλοντος.

5. Δημιουργία δικτύου μεταξύ των διαφόρων Ορθοδόξων περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών και Ιδρυμάτων στην περιοχή της Μεσογείου.

6. Ένταξη της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και πρακτικής άσκησης σε όλα τα επίπεδα θεολογικής και ποιμαντικής αγωγής.

7. Ιδρυση Ορθοδόξων Κέντρων, παρόμοιων προς την Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης, όπου στην περιοχή της Μεσογείου κρίνεται τούτο αναγκαίο.

8. Διασύνδεση με το Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας και με το Ινστιτούτο Θεολογίας και Οικολογίας της ΟΑΚ.

9. Ενθάρρυνση προγραμμάτων ανταλλαγής νέων, σχετικών με την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την πρακτική εξάσκηση.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων οι σύνεδροι συνιστούν τη συγκρότηση Μόνιμης Συντονιστικής Επιτροπής των Ορθοδόξων Πατριαρχείων και Εκκλησιών της Μεσογείου, με στόχο την ανάληψη πρωτοβουλιών και το συντονισμό περιβαλλοντικών ενεργειών και δραστηριοτήτων σε τοπικό επίπεδο.

Ολοκληρώνοντας τη συνάντηση αυτή, οι σύνεδροι συμφώνησαν με τον Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κισάμου και Σελίνου κ. Ειρηναίον, να υπάρξει συγκεκριμένη συνέχεια της συνάξεως, με συμμετοχή και άλλων Εκκλησιών και Θρησκειών. Τέλος, οι σύνεδροι εξέφρασαν τις ευχαριστίες και την ευγνωμοσύνη τους προς την ΟΑΚ για την εξαίρετη οργάνωση και φιλοξενία, καθώς και προς το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για τη στήριξη του Συνεδρίου, με τιν ελπίδα, ότι θα συνεχίσει και στο μέλλον να αγκαλιάζει τέτοιες εκδηλώσεις.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

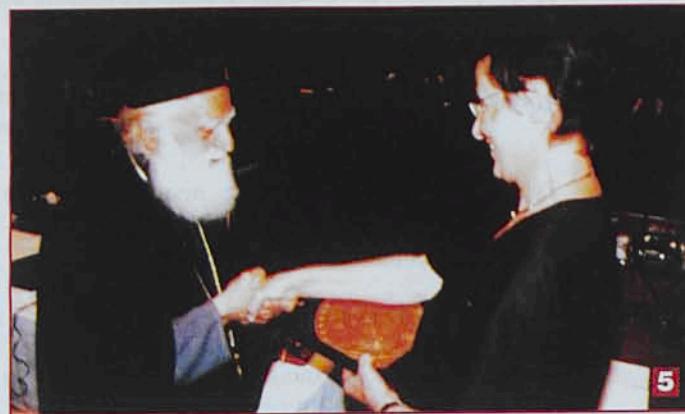
Μόνιμη Συντονιστική Επιτροπή των Ορθοδόξων Πατριαρχείων και Εκκλησιών της Μεσογείου

Προς την Αυτού Θειοτάτη Παναγιότητα τον Οικουμενικόν Πατριάρχην κ.α. *Βαρθολομαίου*, υπό την προστασία του οποίου τελεί η Ορθόδοξης Ακαδημία Κρήτης, προτιθέμεθα ταπεινώς και ειλικρινώς επιθυμούμε να υποβληθεί η ως άνω πρόταση, ως καρπός των εργασιών του Συνεδρίου για την «οικολογική εκπαίδευση στο χώρο της Μεσογείου». Εάν ήθελεν εκτιμήσει τούτο ως άξιον προσοχής και εφικτόν, θα υποβάλλαμε την παρακαλητική, να επικοινωνήσει διά Πατριαρχικού Γράμματος με τους Προκαθημένους των Ορθοδόξων Πατριαρχείων και Εκκλησιών της Λεκάνης της Μεσογείου, με το οποίο θα συνιστά την υποστήριξη και την ενεργό συμμετοχή τους.

1. Οι σύνεδροι σχημάτισαν την πεποίθηση ότι η Ορθόδοξης Εκκλησία θα πρέπει να επωφεληθεί από τις εμπειρίες και τις γνώσεις των περιβαλλοντικών Οργανώσεων και των ειδικών και να επιδιώξει συνεργασία μαζί τους σε τοπικό επίπεδο.

2. Εξάλλου, η συνεισφορά, η συνεργασία και η επίδραση της Εκκλησίας σε θέματα προστασίας των φυσικών περιβάλλοντος και της περιβαλλοντολογικής αφύπνισης, γενικώς, θα προσφέρει πολλά στις κυβερνητικές, μη κυβερνητικές και περιβαλλοντικές Οργα-

συνέχεια στη σελ. 422

1. Ο Πρόεδρος της ΟΑΚ Σεβασμ. Ειρηναίος, ο Επίσκοπος Αχελώου Ενθύμιος, ο Μητροπολίτης Κέννας και Ειρηνούπολεως Σεραφείμ και άλλα μέλη των Συνεδρίων 1542 στο Καστέλλι. - 2. Ο Πανοσιολ. Δευτερεύων Ταράσιος στο βήμα της ΟΑΚ. - 3. Μέλη των συνεδρίων 1542 και παιδιά των 8ον Δημοτικού Σχολείου Χανίων στο EKN (εκκλησάκι της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος). - 4. Ο νέος Πρόεδρος των Συνδέσμων των Χριστιανικών Αγαδημιών της Ευρώπης Sven-Bernhard Fast (δεξιά) με τον Γεν. Διευθυντή και τον Πρόεδρο της ΟΑΚ. - 5. H Johanna Linz (Αμβούργο) δέχεται τις ευχαριστίες των Σεβασμ. Ειρηναίου για τις μεγάλες υπηρεσίες της προς την ΟΑΚ. - 6. Για τα παιδιά από το Βέλγιο: Μή μαραθούν, θες μου, τούτα τα λογλούδια!

Συνέχεια από τη σελ. 420

νώσεις και Υπηρεσίες, εφ' όσον αυτές χρησιμοποιήσουν τον δικό της πλούτο πνευματικών πηγών και πεποιθήσεων για την περαιτέρω προώθηση θετικών μετρών και ενεργειών.

3. Ιδιαίτεροι τομείς, στους οποίους η Εκκλησία θα μπορούσε να επικεντρώσει το ενδιαφέρον της, είναι:

α) Ποιμαντικό έργο: Ενορίες, Μοναστήρια ανδρών και γυναικών, κληρικοί και λαϊκοί, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως μέσα την προσευχή, το κήρυγμα, τη διδασκαλία και την ευαισθητοποίηση. Οι ιερέας είναι ο ποιμένας της κοινότητας. Η επιρροή του μπορεί να αποτελέσει την κινητήρια δύναμη, που θα ενθαρρύνει την ευαισθητοποίηση και τη δράση.

β) Ενεργοποίηση νέων: Η συμμετοχή των νέων περιλαμβάνει πρώτον την αφύπνιση τους και δεύτερον την άμεση συμμετοχή τους σε προγράμματα, στα οποία η προσωπική τους συνεισφορά θα ενισχύσει τη στράτευσή τους.

γ) Πρακτική υποστήριξη: Προθυμία και ικανότητα της Ενορίας να δρα και να διακονεί, ανταποκρινόμενη με άμεση προώθηση προγραμμάτων προς αντιμετώπιση αναγκών, που προκαλούνται από φυσικές καταστοφές. Αυτό από τη μια μεριά προάγει την υπευθυνότητα και από την άλλη ενισχύει το αίσθημα της κοινότητας. Η συμμετοχή σε τέτοιες ενέργειες έχει θετικές συνέπειες για όλα τα μέλη.

δ) Επικοινωνία: Είναι ανάγκη, οι Εκκλησίες να επικοινωνούν αφ' ενός μεταξύ τους και αφ' ετέρου με Οργανώσεις της περιοχής τους, με κοινωνικές Υπηρεσίες και μη κυβερνητικούς Οργανισμούς. Σ' αυτή την ανάγκη πρέπει να ανταποκρίνεται και η διασπορά πληροφοριών με τη βοήθεια διαφόρων μέσων, όπως π.χ. με ενημερωτικό φυλλάδιο, μεταφρασμένο σε διάφορες γλώσσες.

1. Σκοπός της Συντονιστικής Επιτροπής

Μετά τη σύσταση και την οργάνωσή της η Επιτροπή θα επιδιώξει πρωτίστως την ίδρυση Κέντρων Περιβαλλοντικής Αφύπνισης σε όλες τις τοπικές Εκκλησίες.

2. Αρμοδιότητες της Συντονιστικής Επιτροπής

Μεταξύ άλλων, θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται και οι εξής:

- α) Οργάνωση σεμιναρίων.
- β) Οργάνωση τακτικών συναντήσεων.
- γ) Μετάφραση διαφόρων δημοσιευμάτων.
- δ) Έκδοση ενημερωτικού εντύπου.
- ε) Συνεργασία με τοπικές περιβαλλοντικές Οργανώσεις.

στ) Καθιέρωση επαφών και ανάπτυξη σχέσεων με κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς Οργανισμούς.

ζ) Πληροφοριακή διασύνδεση.

3. Σύνθεση της Επιτροπής

α) Ένας υπεύθυνος (ή περισσότεροι) σε θέματα περιβαλλοντος από κάθε τοπική Εκκλησία.

β) Ορθόδοξοι κληρικοί και λαϊκοί με περιβαλλοντική κατάρτιση.

γ) Τουλάχιστον ένας θεολόγος και ένας περιβαλλοντολόγος (ή ένας που συνδυάζει και τις δύο ιδιότητες).

δ) Ένας υπεύθυνος νεολαίας.

ε) Μέλη της Επιτροπής είναι άντρες και γυναίκες.

Οι σύνεδροι προτείνονται να παρακληθεί ο Παναγιώτας Οικουμενικός Πατριαρχης κ.κ. Βαρθολομαίος να διακριθώσει κατά πόσον η Ορθόδοξη Ακαδημία Κορήτης, στα πλαίσια του Ινστιτούτου Θεολογίας και Οικολογίας, θα ειθυμούσε να αναλάβει την ευθύνη της φιλοξενίας της Συντονιστικής Επιτροπής, διευκολύνοντας τη σύσταση και οργάνωσή της.

Οι Εκκλησίες που προβλέπεται να συμμετάσχουν σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, είναι οι ακόλουθες:

- Οικουμενικόν Πατριαρχείον
- Πατριαρχείον Αλεξανδρείας
- Πατριαρχείον Αντιοχείας
- Πατριαρχείον Ιεροσολύμων
- Εκκλησία της Κύπρου
- Εκκλησία της Ελλάδος
- Κοπτική Εκκλησία

Ορθόδοξης Ακαδημία Κορήτης, 22. Νοεμβρίου 1998»

☆ ☆ ☆

18. 8ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων. Οι δάσκαλοι και οι μαθητές γνωρίζουν το Ίδρυμα και το EKN, όπου μετέχουν στο πρόγραμμα σποράς και οργώματος με τον παραδοσιακό τρόπο και παρακολουθούν σχετικό μάθημα από τον Γεν. Διευθυντή της ΟΑΚ.

1543 26.-30. Ενημερωτικό Σεμινάριο για το Πρόγραμμα της Ε.Ε. «Νεολαία για την Ευρώπη»

Μετέχουν στελέχη της Γεν. Γραμματείας Νέας Γενιάς και σύνεδροι από την Ελλάδα και Χώρες της Ευρώπης. Ενημερώνονται για το παραπάνω πρόγραμμα, γνωρίζουν το Ίδρυμα και επισκέπτονται το EKN.

1544 28. Η Ορθόδοξιά χθες και σήμερα

Ημερίδα με στρατιωτικούς και πολιτικούς από τη Γερμανία. Κατά τη συζήτηση με τον Γεν. Διευθυντή της ΟΑΚ θίγονται και ορισμένα από τα φλέγοντα εθνικά μας θέματα.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

11. 1ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων. Οι δάσκαλοι και οι μαθητές ξεναγήθηκαν και ενημερώθηκαν από τον Γεν. Διευθυντή για το Ίδρυμα και ειδικότερα για το πρόγραμμα «KRHTH 2020».

Τεχνικοί λόγοι και ανάγκες προγραμματισμού επέβαλαν περιορισμό των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος κατά τον μήνα Δεκέμβριο.

Ο Γεν. Διευθυντής έλαβε μέρος στις παρακάτω εκδηλώσεις:

- 15.-17. Οκτωβρίου: Επήσιο Συνέδριο του Συνδέσμου Κορήτων Θεολόγων.

- 2.-3. Νοεμβρίου: Συνεδρία της Διεθνούς Γραμματείας της Ευρωπαϊκής Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΕΔΣΟ) στη Θεσσαλονίκη.
- 7. Νοεμβρίου: Εγκαίνια Ι. Καθεδρικού Ναού της Αγίας Μαρίνας, Κολυμπάρι.
- 7. Νοεμβρίου: Ρέθυμνο - Συμμετοχή στο επιστημονικό συνέδριο για «Τα κοριτικά τοπωνύμια». Εισηγήθηκε το θέμα: Τοπωνύμια και Τοπική Ιστορία. Το συνέδριο αποδέχθηκε διάφορες προτάσεις του.
- 8. Νοεμβρίου: Στην Ι. Μονή Αρκαδίου για τις επετειακές εκδηλώσεις.
- 15. Νοεμβρίου: Στο χωριό Ζυμβραγού, όπου έγιναν τα αποκαλυπτήρια του Μνημείου Πεσόντων για την Πατρίδα.
- 21. Νοεμβρίου: Με τα μέλη του οικολογικού συνεδρίου: συμμετοχή στην εορτή των Εισοδίων της Θεοτόκου, στα Χανιά, και στο γεύμα που παρέθεσε ο Δήμος Χανίων.
- 27. Νοεμβρίου: Ηράκλειο - Δεύτερη συνάντηση της Οργανωτικής Επιτροπής της Εκκλησίας της Κρήτης για τον εορτασμό του Ιωβηλαίου του έτους 2000.
- 1. Δεκεμβρίου: Εκδηλώσεις στα Χανιά για την επέτειο της Ένωσης της Κρήτης.
- 5. Δεκεμβρίου: Στο Δήμο Ν. Καζαντζάκη, Ηράκλειο, για την ιδρυτική συνέλευση του Κέντρου Κρητικής Λογοτεχνίας.
- Στο Καστέλλι, όπου τελέσθηκε επιμνημόσυνη δέηση και φιλολογικό μνημόσυνο για τον Καθηγητή N. Τωμαδάκη με πρωτοβουλία της Ι. Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου και της Ι.Α.Α.Ε.Κ.
- 12-13. Δεκεμβρίου: Ηράκλειο - Εκδηλώσεις εις μνήμην του αιοιδίου Αρχιεπισκόπου Κρήτης Ευγενίου.

Κατά την ίδια περίοδο ο Α. Παπαδερός άσκησε τις υπηρεσιακές ευθύνες που απορρέουν από την ιδιότητά του ως Συμβούλου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Σύμφωνα με πρόταση του Αλεξ. Παπαδερού, την οποία αποδέχθηκαν τόσο το ως άνω επιστημονικό συνέδριο του Ρεθύμνου για τα Τοπωνύμια, όσο και η Οργανωτική Επιτροπή της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας Κρήτης για τον εορτασμό του Ιωβηλαίου του έτους 2000, κατά το έτος αυτό η Ορθοδόξος Ακαδημία θα οργανώσει επιστημονικό συνέδριο με θέμα:

ΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Η ανακοίνωση αυτή γίνεται προς τους ειδικούς ερευνητές και κάθε ενδιαφερόμενο. Θα ακολουθήσουν ειδικότερες οδηγίες.

ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ (ΕΚΝ)

- Αποδεχόμενος πρόσκληση του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάστος Ελλάδος Χριστοδούλου, ο Διευθυντής του ΕΚΝ Εμμ. Κουμπαρέλης διέκοψε (από 31.10.1998) την εδώ υπηρεσία του

και ανέλαβε νέα καθήκοντα στην Ι. Αρχιεπισκοπή Αθηνών. Ευχόμεθα να ευλογεί πλουσίως ο Θεός τη ζωή και τη διακονία του.

- Επαναλαμβάνεται και φέτος το πρόγραμμα της παραδοσιακής σποράς, το οποίο παρακολουθούν μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου του Νομού Χανίων.

Μια ματιά στη στατιστική

Στις Διεθνείς Κατασκηνώσεις Εργασίας, που οργανώνει το ΕΚΝ και διαρκούν -κάθε μία- συνήθως τρεις εβδομάδες, έλαβαν μέρος κατά το 1998 συνολικά 185 νέοι και νέες από 15 Χώρες.

Συνολικός αριθμός των νέων ανθρώπων που συνεργάσθηκαν μαζί μας από την αρχή (1990) μέχρι σήμερα: 1.317 άτομα από 41 Χώρες. Δεν υπολογίζονται οι εθελοντές, ούτε βέβαια οι εκαποντάδες των μαθητών και άλλων επισκεπτών, που γνωρίζουν κάθε χρόνο τη ζωή του Κέντρου.

Πένθη

Η ΟΑΚ και οι συνεργάτες της εύχονται να προσλάβει ο Θεός στο έλεός Του τον Πρωτοπρεσβύτερο Ιωάν. Πρωτοπαπαδάκη (εφημέριο του Ι. Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Ηλιούπολεως), τον εφημέριο του Βλάτους Κων. Μοτάκη και τον Εμμ. Μαθιουδάκη, πατέρα της Ιωάννας Τζολάκη, που εργάζεται στη Γραμματεία της ΟΑΚ.

Η Καινή Διαθήκη για το παιδί

«Έγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον»
(Ιωάν. 16, 21)

Το θέμα, που μού κάμπατε την τιμή να σχολιάσω, διατυπώνεται στο πρόγραμμα συνοπτικά με τη φράση: «Έγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον». Το πλήρες χωρίο από το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο (16, 21) έχει ως εξής:

«Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἥλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διά τὴν χαράν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον».

Επιτρέψτε μου να σας πω, ότι πρόκειται για ένα χωρίο, που χρησιμοποιήσαμε, η γυναίκα μου και εγώ, για να αναγείλουμε, με δικαιολογημένη χαρά, τη γέννηση του πρώτου παιδιού μας, της κόρης μας, που είναι σήμερα συνάδελφός σας - παιδίατρος και εργάζεται στη Γερμανία. Έχουμε λοιπόν και έναν οικογενειακό δεσμό με το κείμενο!

Από ερμηνευτική άποψη είναι ανάγκη να σημειώσω ευθύς αμέσως, ότι το παραπάνω χωρίο της Καινής Διαθήκης παρεμβάλλεται σε μιάν άκρως συγκινητική στιγμή: Ο Χριστός αποκαλύπτει στους μαθητές του τον επικείμενο χωρισμό του από αυτούς. Προλέγει τα δικά του Πάθη και ομιλεί για δοκιμασίες που περιμένουν τους μαθητές, αλλά και για την παραμυθία και τη χαρά που θα έλθει με την αποστολή του Αγίου Πνεύματος, του Παρακλήτου. Ομιλεί «ἐν παροιμίαις». Και εκείνοι δυσκολεύονται να καταλάβουν πώς η επι-

κείμενη θλίψη θα μεταβληθεί σε χαρά. Για να τους διευκολύνει, λοιπόν, παραπέμπει σε ένα βίωμα πολύ ανθρώπινο, πολύ γνωστό στους μαθητές του: στον πόνο της γυναικάς κατά τον τοκετό και τη χαρά που ακολουθεί, επειδή γεννήθηκε «άνθρωπος» στον κόσμο. Ο ιερός Χρυσόστομος μάλιστα σημειώνει: «Πρόσκαιρος η λύπη, διηνεκής η χαρά».

Γεννήθηκε άνθρωπος!

Δεν λέγει, γεννήθηκε άρσεν ή θήλυ. «Άνθρωπος», λέγει. Ξωρίς διακρίσεις! Γιατί αυτές τις υπερβαίνει ο καινούριος κόσμος που εγκαινιάζει ο Θεός στον Χριστώ. Και πρέπει να τις υπερβαίνουν και πιστοί του, όπως θα διευκρινήσει αργότερα ο Απόστολος Παύλος, γράφοντας προς τους Γαλάτες (3, 28):

«Δεν υπάρχει πια Ιουδαίος και «Έλληνας» (ειδωλολάτρης),

δεν υπάρχει δούλος και ελεύθερος,

δεν υπάρχει άντρας και γυναίκα:

όλοι σας είστε ένας, χάρη στον Ιησού Χριστό.»

Είναι η νέα κοινωνία των τέκνων του Θεού - πρόγευση της Βασιλείας των ουρανών.

Τίκτει, λοιπόν, η γυνή και άνθρωπος γεννάται εις τον κόσμον... .

Τίκτεται άνθρωπος! Και η χαρά είναι μεγάλη!

Όχι μόνο η χαρά των γονέων και των οικείων. Κάθε φορά μεγάλη ασφαλώς καὶ η δική σας χαρά - των παιδιάτρων. Όχι, δεν εννοώ πρωτίστως την αύξηση της πελατείας σας! Εννοώ την άλλη εκείνη χαρά, την ανεκλάλητη, που δοκιμάζετε ασφαλώς παίρνοντας στα χέρια σας τον κάθε νέον άνθρωπο, που έχει απέναντι του την απειλή του θανάτου, στις χήλιες μορφές της. Όταν καταρτίζουμε στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Αναλυτικά Προγράμματα, βάσει των οποίων γράφονται τα διδακτικά βιβλία, συνηθίζω να λέγω στους συναδέλφους: Προσέχετε! Φανταστείτε πως αυτή την ώρα χιλιάδες ματάκια παιδιών είναι στραμμένα επάνω μας και ρωτούν: Μα γιατί μού το κάνεις αυτό (π.χ. να βάζεις θέματα, που ξεπερνούν τις δυνάμεις μου...). Έτσι μπορώ να φανταστώ και τη δική σας σχέση με το παιδί: Με πόση προσμονή και μυστική αδημονία σας κυτάζουν, πόσα προσδοκούν από σας. Πόσο σκληρά και ανελέητα μπορεί να γίνουν αυτά τα μάτια, αν, μή γένοιτο, μια λαθεμένη διάγνωση φέρει οδύνη. Άλλα και πόση η χαρμονή, πόσο μεγάλη η χαρά σας, όταν βλέπετε τα αποτελέσματα της γνώσης και της εμπειρίας γενεών και γενεών, της συσσωρευμένης π.χ. στα χοντρά σας βιβλία, στα φάρμακα, στα προϊόντα της Τεχνολογίας. Προπαντός όταν διαπιστώνετε τα αγαθά αποτελέσματα του δικού σας προσωπικού μόχθου για να ετοιμασθείτε σωστά και να είστε χρήσιμοι την ώρα που η αρρώστεια απειλεί τη ζωή και αποτίθεται στη δική σας μέριμνα, στην προσοχή σας, ίσως και στην προσευχή σας. Στην αύξηση αυτής σας της ετοιμότητας αποβλέπει, άλλωστε, και το παρόν επιστημονικό-επιμορφωτικό συνέδριο σας, που είναι άξιο παντός επαίνου.

Επανέρχομαι στο νεογέννητο άνθρωπο. Ολόκληρη η Αγία Γραφή εκδηγείται το μεγαλείο του ανθρώπου, τον οποίον εποίησεν ο Θεός «επ' αφθαρσίᾳ κατ' εἰκόνα τῆς ιδίας ιδιότητος» (Σ. Σολ. 2,23), για να μην έχει κανείς το δικαίωμα, να φθείρει τον άνθρωπο!

«Μέγα άνθρωπος», αναφωνεί ο συγγραφέας των

Παροιμιών (20, 6). Σίγουρα όχι επειδή τον βλέπει μόνον ως θαυμαστή συναρμολόγηση υλικών στοιχείων, σχέσεων και λειτουργιών - καίτοι και αυτό και μόνο προκαλεί θαυμασμό. Άλλ' επειδή, όπως διξολογεί ο Ψαλμωδός ευχαριστιακά το Θεό για τον άνθρωπο:

«΄Ηλάττωσας αὐτὸν βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους, δόξη καὶ τιμὴ ἐστεφάνωσας αὐτὸν καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου» (8, 6-7).

Αυτού του ανθρώπου τη σάρκα προσλαμβάνει ο Λόγος του Θεού, που, όπως γράφει ο Άγιος Αθανάσιος, γεννάται και γίνεται άνθρωπος, για να ανοίξει στον άνθρωπο το δρόμο προς αγιασμό και θέωση.

Μέγα, λοιπόν, το γεγονός της γέννησης του ανθρώπου, του κάθε ανθρώπου. Και μέγα, επομένως, το δικό σας λειτούργημα, που συνοδεύετε τον άνθρωπο στα πρώτα του βήματα, τα τόσο δύσκολα και τόσο κρίσιμα!

Στο συγκεκριμένο βιβλικό απόσπασμα, όπου τη θλίψη διαδέχεται η χαρά, δεν τίθεται βέβαια το εξ αντιθέτου ερώτημα: πόσο μεγάλη είναι η χαρά της προσμονής και πόση η απογοήτευση και η θλίψη, όταν ού γεννάται άνθρωπος εις τον κόσμον, είτε από την όποια ατυχία, είτε και από την όποια πρόθεση.

[Στη συνέχεια ο ομιλητής θίγει με συντομία τα θέματα:

Πολυτεκνία,

Καλλιτεκνία - η ευτεκνία

Δημιογραφικό πρόβλημα στην Ελλάδα,

Υπερπληθυσμός στον πλανήτη....] και συνεχίζει:

Εκτός από το χωρίο, που έδωσε αφορμή για το θέμα μας, υπάρχουν στην Καινή Διαθήκη και πολλές άλλες αναφορές στο παιδί, που, φυσικά, δεν μπορούν να μην μονευθούν αυτή την ώρα. Επιλέγω, λοιπόν, δυο-τρεις ενδεικτικές περιπτώσεις:

Το παιδί - η θεραπεία - το θαύμα

Αυτός είναι ένας πρώτος κύκλος, που υποθέτω πως θα ενδιέφερε το συνέδριό σας. Οι περιπτώσεις είναι πολλές και όχι άγνωστες σε σας, φαντάζομαι.

Να θυμίσω προηγουμένως το πολύ γνωστό βέβαια, ότι δηλ. τη γέννηση του Χριστού ακολούθησε η τραγική ενέργεια του τρομοκρατημένου Ηρώδη, να σφάξει όλα τα παιδιά, από δύο χρονών και κάτω, στη Βηθλεέμ και στην ευρύτερη περιοχή της.

Και ακούστηκε τότε κραυγή στη Ραμά, θρήνος, κλαυθμός, βαρύς στεναγμός... (Μτθ. 2,18).

Αυτός ο στεναγμός θα έφτασε ασφαλώς μεχρι την Αίγυπτο, όπου η Παναγία, ο Ιωσήφ και το θείον βρέφος είχαν βρει αυτό που ονομάζουμε σήμερα «πολιτικό άσυλο», όπως συνέβαινε τότε με πολλούς Ιουδαίους, που είχαν προστρίβεις με τους Ρωμαίους και τους δοσίλογους ομοεθνείς τους. Θα τολμούσα να πω, ότι ο στεναγμός εκείνος συνόδευσε κατά τον επίγειο βίο του το Χριστό, και ότι βρίσκει την απήχηση του στην ιδιαίτερη ευαισθησία του Κυρίου για το παιδί. Για να εκτιμηθεί αυτή η ευαισθησία χρειάζεται να θυμηθούμε, πως η μοίρα του παιδιού τα χρόνια εκείνα ήταν αφάνταστα τραγική. Ας θυμηθούμε τον Καιάδα, το βάραθρο εκείνο κοντά στη Σπάρτη, όπου έριχναν όχι μόνο τους καταδικαζόμενους σε θάνατο και τους αιχμαλώτους πολέμου, αλλά και τα δύστυχα ανάπτηρα βρέφη. Είναι γνωστό, ότι και η ρωμαϊκή νο-

μοθεσία επέτρεπε πλήρη αυθεντία στον πατέρα και άφηνε ατιμώρητη την όποια αυθαιρεσία του απέναντι στα παιδιά του, που όχι σπάνια τα πετούσε στους σκύλους - μάλιστα όταν μετά τη γέννα διαπίστωνε κάποιο ελάττωμα. Για κείνα τα παιδιά η πρώτη ημέρα ήταν και η τελευταία, όπως θρηνωδεί ο Σενέκας.

Είναι γι' αυτό συγκινητική η τρυφερότητα, με την οποία δείχνει ο Χριστός τη στοργή του για τα παιδιά: τα πεινασμένα που τρέφει στην έρημο· τα άρρωστα που θεραπεύει· τα νεκρά που ανασταίνει.

Ας θυμηθούμε έστω μια μόνον, από τις σχετικές χαρακτηριστικές σκηνές:

Καλείται και σπεύδει ο Χριστός στο σπίτι του Αρχηγού της Συναγωγής. Εκεί «θεωρεί θόρυβον, και κλαίοντας καί ἀλαζόντας πολλά». Υπομένει τον περίγελο των ανθρώπων, όταν, αντιτασσόμενος στα φαινόμενα και στη λογική, τους καλεί να σωπάσουν, διότι «τό παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλά καθεύδει!» Έπειτα πιάνει το χέρι της δωδεκάχρονης νεκρής κόρης του Ιαείρου και προστάζει: «ταλιθά, κούμι», που σημαίνει: «κορίτσι, σε προστάζω να σηκωθείς!». Αυτό και γίνεται παραχρήμα (Μάρκ. 5, 21 εξ.). Και ο θάνατος νικάται θαυματουργικά από τον Αρχηγό της ζωής.

Γνωρίζω πως η ιαματική δράση του Ιησού και μάλιστα η θεραπεία και η ανάσταση παιδιών, θα μπορούσε να μας απασχολήσει επί μακρόν, αν ο χρόνος δεν επίεζε για επί τροχάδην θεώρηση και άλλων πτυχών του θέματός μας.

Το παιδί και η Βασιλεία του Θεού

Μια από αυτές τις πτυχές αναφέρεται σε στιγμές της ζωής του Χριστού, που σημάδεψαν το χώρο, το χρόνο, την πορεία της Ιστορίας, της σκέψης, του πολιτισμού.

Δεν εννοώ τα μεγάλα, τα σωτηριώδη γεγονότα: το σπήλαιο της Βηθλεέμ, τον Γολγοθά, την Ανάσταση, την Ανάληψη, που έφερε την Πεντηκοστή. Εννοώ απλούστερα πράγματα, με βαθύ περιεχόμενο.

Π.χ. τη σκηνή εκείνη, που περιγράφει τη συνάντηση του Χριστού με τους Έλληνες, που ζήτησαν να τον δουν. Και εκείνος έκαμε τη συγκλονιστική δήλωση, που μόνον αυτή θα ήταν αρκετή, για να διατηρεί σε εγρήγορση ευθύνης το Γένος μας:

«Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου!» (Ιωάν. 12, 20).

Στο δρόμο προς την Καπερναούμ οι μαθητές κρυφομιλούν, προφανώς με πολλή αγωνία. Θέμα τους: Ο πρώτος, ο έσχατος. Ποιός είναι ο ανώτερος ανάμεσά μας; Ποιός θα έχει τα πρωτεία στη Βασιλεία του Χριστού; Ανθρώπινη αφέλεια κοσμικού φρονήματος. Και πάλι ο λόγος του Χριστού ανατρέπει τα αυτονότα - και τα ανότα! - των ανθρώπων:

«Οποιος θέλει να είναι πρώτος θα πρέπει να γίνει ο τελευταίος απ' όλους κι ο υπηρέτης όλων».

Ύστερα πάροντες ένα παιδάκι, το βάζει ανάμεσά τους, το αγκαλιάζει και λέγει: Όποιος δεχτεί ένα τέτοιο μικρό παιδί στο όνομά μου δέχεται εμένα τον ίδιο» (Μάρκ. 9, 33-37).

Μακάριοι σεις οι παιδίατροι, που δέχεστε τα παιδιά. Τρισμακάριοι, εάν τα δέχεστε σα να ήταν Εκείνοι!

Παρόμοια είναι η σκηνή, κατά την οποία ο Χριστός ομιλεί για το γάμο και το διαζύγιο. Κάποιοι γονείς φέρνουν τότε τα παιδιά τους, να τα ευλογήσει. Οι μαθητές τους μαλώνουν και τους εμποδίζουν, θέλοντας να τον προφυλάξουν από ενοχλητικούς επισκέπτες - καλιώρα, όπως γίνεται, ας πούμε, στους προθαλάμους ή στις περιοδείες πολιτικών και άλλων προσώπων.

Τότε είναι που ο Χριστός λέγει το μεγάλο λόγο:

«Αφήστε τα παιδιά και μην τα εμποδίζετε να έλθουν κοντά μου, γιατί η Βασιλεία του Θεού ανήκει σε ανθρώπους που είναι όπως αυτά» (Ματθ. 19, 13-14).

Ιδού η πλήρης ανατροπή των μεχρι τότε αντιλήψεων για το παιδί. Ο Χριστός το προσλαμβάνει από την ασημαντότητά του και το αναδεικνύει σε μέτρο και κριτήριο για την είσοδο στη Βασιλεία του Θεού! Ας το σκεφθούν καλά όλοι εκείνοι, που αντιστέκονται στην κλήση του Χριστού:

«Ἄφετε τά παιδιά καὶ μὴ κωλύετε αὐτά ἐλθεῖν πρός με!»

Σκάνδαλον

Η εντελώς αντίθετη στάση προς το παιδί χαρακτηρίζεται με τη λέξη σκάνδαλον. Ο όρος έχει στην Κ. Διαθήκη την έννοια σοβαρής ανωμαλίας, πέτρας σκανδάλου - προσκόμματος - στο δρόμο προς την τελείωση του ανθρώπου και την πορεία προς τη Βασιλεία του Θεού.

Τα σκάνδαλα θεωρούνται αναπόφευκτα για τον άνθρωπο της πτώσεως· αλίμονο όμως στον άνθρωπο που προκαλεί το σκάνδαλο (Ματθ. 18, 7).

Αλίμονο προπαντός, αν θύμα του σκανδάλου είναι το παιδί. Και είναι, δυστυχώς, σε πάμπολλες περιπτώσεις, με χιλιούς τρόπους. Το έδειξε η θηριωδία του αιώνα μας. Όχι μόνο των ναζιστικών στρατοπέδων και των φούρνων. Η παλιμβαρβάρωση του ανθρώπου επεκτείνεται ως επιδημία χωρίς σύνορα!

Δεν είναι μόνον η φτώχεια, η μιζέρια, το ξερρίζωμα ολόκληρων οικογενειών, η προσφυγιά, τα παιδιά των φαναριών, - μια ζωή με ελάχιστο φως! - όλα, όσα ζούμε καθημερινά τώρα πιά και στον τόπο μας, και τα ορφανά των πολέμων στον περιγυρό μας και αλλού. Είναι και οι μυριάδες των αμβλώσεων και οι νεώτεροι κίνδυνοι, που συνδέονται με εξελίξεις, όπως π.χ. στη Βιοϊατρική και τη Βιοτεχνολογία, όπου οι δικαιολογημένες ελπίδες σκιάζονται από όχι και τόσον αδικαιολόγητους φόβους, ή τα τόσα διαθρυλούμενα για εξαφάνιση παιδιών, που γίνονται θύματα μεταμόσχευσης οργάνων και τόσα άλλα, που εμβάλλουν σε τρόμο.

Ελπίζουμε πάντα, πως υπάρχει κάποια υπερβολή στα διαδιδόμενα. Πως δεν είναι π.χ. τόσο μεταλλαγμένη ποιοτικά προς το χειρότερο η εγκληματικότητα των ανθλίκων, όσο παρουσιάζεται. Πως δεν είναι τόσο τραγική η πραγματικότητα, όπως τη βιώνουμε καθημερινά.

Οπωσδήποτε ισχύει πάντα η απόλυτα σαφής και κατηγορηματική προειδοποίηση του Χριστού:

«Οποιος σκανδαλίζει ένα από αυτά τα μικρά παιδιά που πιστεύουν σε μένα, «είναι προτιμότερο γι αυτόν να κρεμάσει μια μιλόπετρα στο λαιμό του και να καταποντιστεί στη θάλασσα» (Ματθ. 18, 6).

Όσο πιο βαθιά γίνεται!

Την προειδοποίηση αυτή μοιάζει να αγνοούν ολένα και περισσότεροι άνθρωποι στην εποχή μας, καθώς η κακοποίηση και ο σκανδαλισμός παιδιών, ακόμη και βρεφικής ηλικίας, παίρνει τρομακτικές διαστάσεις ως προς τη συχνότητα και δαιμονικό χαρακτήρα ως προς το είδος, τον τρόπο, τη βαναυσότητα της διαστροφής.

Θυμούμαι πάντα με φρίκη ορισμένες εμπειρίες από ένα δίμηνο ερευνητικό ταξίδι σε πολλές χώρες της Ασίας το 1988. Πρώτος σταθμός οι Φιλιππίνες. Μετέχω σε μια ομάδα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών για την προσφορά αναπτυξιακής βοήθειας. Συνεδριάζουμε στη Μανίλα, μαζί με τη Χριστιανική Ιατρική Επιτροπή του ίδιου Συμβουλίου.

Οι κοινωνικές αντιθέσεις και αντιφάσεις και το πόσο φτηνή και ασήμαντη έχει καταντήσει η ανθρώπινη ζωή, και μάλιστα εκείνη της γυναίκας και του παιδιού, παραμένουν ακόμη στη συνέδησή μου ως βασανιστικός εφιάλτης.

Επιτρέψτε μου να διαβάσω λίγες γραμμές από το σχετικό Οδοιπορικό μου, που έχει δημοσιευθεί στο Δελτίο της Ορθοδόξου Ακαδημίας «ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ» (9/1988).

Έγραφα τότε:

«Μία μικρογραφία της βαθιάς διαφθοράς και της κρίσης που μαστίζει τη Χώρα (των Φιλιππίνων) γνώρισαν μερικοί από μας στην πόλη PAGSANJAN, «διάστημη» για την «παιδεραστία» που, όπως διαπιστώσαμε, έχει δημιουργήσει χιλιάδες θύματα (αγόρια 5-12 ετών) τα τελευταία χρόνια. «Αποκάλυψη τώρα» ήταν ο τίτλος μιας ταινίας, τμήματα της οποίας είχαν γυρισθεί σε εκείνη την πόλη (με τον Μάρλο Μπράντο). Παράγοντες της ταινίας είχαν συμβάλει τότε στη δημιουργία και την «προβολή» της «παιδοφιλίας»

(«Pedophilia» είναι ο επικρατέστερος χαρακτηρισμός, για να μη λείψει και από αυτό το φαινόμενο η σοβαροφάνεια του συσχετισμού με το εφευρετικό διαμόνιο των Ελλήνων). Οι σκηνές που αντικρύσαμε, ωστόσο, εδώ ήταν ένας απλός προϊδεασμός για την ασιατική πραγματικότητα, όψεις της οποίας θυμίζουν πράγματι την Αποκάλυψη του Ιωάννη!».

Ατυχώς δεν πρόκειται μόνο για ασιατική πραγματικότητα. Τη γνωρίζει πολύ καλά και ο υπόλοιπος κόσμος, π.χ. η ανώτερη λεγόμενη κοινωνία του Βελγίου, ενώ και η δική μας χώρα, η Ελλάς των Ορθοδόξων, νοσεί βαρύτατα, όχι μόνο στο προκείμενο θέμα της κακοποίησης και διαφθοράς του παιδιού. Επίκαιρος, επομένως, και για τη χώρα μας, ο λόγος του Χριστού:

«Ούαι τῷ κόσμῳ ἀπό τῶν σκανδάλων...
οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δὶ' οὐ τὸ σκάνδαλον
ἔρχεται!»
(Μαθ. 18, 7.).

Κυρίες και κύριοι σύνεδροι!

Γνωρίζω πως ο λόγος ο δικός σας μπορεί και οφείλει να επενεργεί θεραπευτικά προς την κοινωνία και ως προς αυτά τα - ας πούμε - παραίατρικά νοσηρά φαινόμενα.

Εύχομαι, λοιπόν, να κατευθύνει ο Θεός τη διάνοια και τις πράξεις σας κατά τρόπο, που θα συμβάλει στην τόνωση της χαράς, κάθε φορά που γεννάται άνθρωπος εις τον κόσμον!

(Αποσπάσματα από την εισήγηση του Αλεξ. Παπαδερού στο 10ο Ετήσιο Συνέδριο της Παγκρήτιας Παιδιατρικής Εταιρείας).

**Ο Γεν. Διευθυντής και
οι συνεργάτες της Ορθοδόξου
Ακαδημίας Κρήτης εύχονται
στους αγαπητούς αναγνώστες
των ΔΙΑΛΟΓΩΝ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ
και στους λοιπούς ανά τον κόσμο
φίλους του Ιδρύματος
ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟ
ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ 1999!**

Παρακαλούμε τους φίλους αναγνώστες να μη λησμονούν, ότι το περιοδικό στηρίζεται στην αγάπη και τη συνδρομή τους

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ

Τριμηνιαίο περιοδικό
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

73006 Κολυμπάρι-Χανιά

Τηλ.: 0824/22245 - Fax.: 0824/22060

E-mail: oac@otenet.gr

ISSN 1105-7017

Εκδότης - Δ/ντης Συντάξεως:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΑΠΑΔΕΡΟΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείον: ΜΙΧ. ΓΕΩΡΒΑΣΑΚΗΣ Ο.Ε.

Χανιά - Τηλ.: 0821/92482

Επίσημα συνδρομή 500 δοχ., - Εξωτερικού 10 δολ.

Εμβάσητα: ΑΤΕ-Χανιά, Λογαρ. 37704003260-96

Τιμή τεύχους 100 δοχ.

Πίνονται δεκτές προαριστικές εισφορές

Για τα μη ενιπόρια κείμενα την ευθύνη
έχει ο Διευθυντής Συντάξεως